

Ad Ioannem monachum, ut abstineat a Nestorii insania et blasphemia

Πρὸς Ἰωάννην μονάζοντα τοῦ ἀπέχεσθαι τῆς Νεστορίου μανίας καὶ δυσφημίας

Προσῆκει πᾶσι τοῖς προσερχομένοις Θεῷ καὶ ζωῆς αἰωνίου ἀξιωθῆναι βουλομένοις προηγουμένως τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἀμώμητον διαφυλάττειν. Καὶ μὴτε δι' ἀξιωματῶν ἐπιτυχίαν, ἢ τὰς τῶν κρατούντων κολακείας, ἢ φόβον τῶν αὐτῶν, τὸν ἀτίμητον θησαυρὸν τῆς πίστεως προδοῦναι. Εἰ μὲν γὰρ θανόντων ἡμῶν καὶ μάλιστα ὑπὲρ εὐσεβείας, ὑφ' ἑτέραν ἐξουσίαν ἐμέλλομεν ἔσεσθαι, καλῶς ἂν ἐφρίττομεν τὸν θάνατον· εἰ δὲ εἶς καὶ ὁ αὐτὸς Κύριος καὶ ζώντων καὶ νεκρῶν ὑπάρχει, τίνας ἔνεκα δεδοίκαμεν θάνατον, τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος· οὐδεὶς ἡμῶν ἑαυτῷ ζῆ, καὶ 174 οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει· ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ Κυρίῳ ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ Κυρίῳ ἀποθνήσκομεν. Ἐάν τε οὖν ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τοῦ Κυρίου ἐσμέν. Εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς καὶ ἀπέθανε καὶ ἀνέστη καὶ ἔζησεν, ἵνα καὶ ζώντων καὶ νεκρῶν κυριεύσῃ. Κἂν γὰρ μὴ δι' ἀρετὴν ἀποθώμεθα τὸ σῶμα, ἐξ ἀνάγκης τοῦτο ὑπομενοῦμεν, θανάτου ἐπιστάντος. Χρὴ οὖν ἡμᾶς προθύμως ἀγωνίσασθαι ὑπὲρ τῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὀρθῆς ὁμολογίας· ἐν γὰρ τῷ τὴν πίστιν ἐπανθεῖν καὶ κρατεῖν οὐ πάντες οἱ πιστοὶ κατάδηλοι ὑπάρχουσιν· ὁ μὲν γὰρ τοὺς ἐπαίνους θηρώμενος, τοῦ ὀρθοῦ λόγου τῆς πίστεως τῇ ὑποκρίσει ἀντέχεται, ὁ δὲ τοὺς ψόγους δεδιττόμενος, τὴν πίστιν κεκράτηκεν. Ἦνίκα δὲ ἐπέλθῃ διωγμὸς ἢ κίνδυνος διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς τὸ ἐμπαθὲς τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς ἐκφαίνουσιν· οὕτω γὰρ πολλοὶ πολλάκις ἀπώλοντο. Καὶ πρὸ μὲν τῆς τοῦ διωγμοῦ ἐπιστασίας, ὡς εὐθέως καὶ ὑπέρμαχοι εὐσεβείας ὑπὸ εὐσεβῶν ἐκηρύττοντο, τοῦ δὲ ἀγῶνος ἐνστάντος, οἱ πάλαι διαβεβαιούμενοι πιστοὶ εἶναι μεταπηδήσαντες πρόμαχοι εὐρέθησαν δυσσεβείας καὶ ἀπότομοι διώκται, κεκατηριασμένην ἔχοντες τὴν ἰδίαν συνείδησιν· ἐπερίσσευσε γὰρ εἰς αὐτοὺς ἡ ἀγάπη τῶν φθαρτῶν καὶ 175 ἐπιγείων ὑπὲρ τὴν ἀγάπην τῶν ἀφθάρτων καὶ ἐπουρανίων, καὶ ὑπερεπίσσευσεν εἰς αὐτοὺς ὁ ἀνθρώπινος φόβος, ὑπὲρ τὸν θεῖον φόβον, ὅθεν καὶ ἀντὶ εὐκλείας αἰσχύνῃ ἀπηνέγκαντο. Δέον οὖν ἡμᾶς πάντα πόνον ὑπεριδεῖν διὰ τὴν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὀρθὴν ὁμολογίαν· οὕτω γὰρ καὶ ἡ πρακτικὴ βεβαιωθεῖσα, εὐπρόσδεκτος γενήσεται τῷ Θεῷ κατὰ τὸν λέγοντα Ἀπόστολον· χωρὶς δὲ πίστεως, ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι Θεῷ. Ταῦτα δὲ σοι γεγράφαμεν, ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀσεβῶν πλάνῃ συναπαχθεῖς ἐκπέσης τοῦ ἰδίου στηριγμοῦ, καὶ συγκατακριθῆς οἷς ὁ Ἀπόστολος παραπέμπεται λέγων· πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν, οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νυνὶ δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ· ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν· οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες. Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. Ὡστε οὖν καὶ ἡμεῖς θαρροῦντες κράζομεν· ἡμῖν δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι, εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 176 Τοιγαροῦν παραιτοῦ τὴν κοινωνίαν τῶν σχισματικῶν καὶ αἰρετικῶν· μάλιστα τὴν αἵρεσιν τῶν τὸν ἕνα Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν διαιρούντων εἰς δύο· ἀλλότρια δὲ αὐτοὶ πιστεύουσι τῶν ἐν Νικαίᾳ ἁγίων τῆς Πατέρων· ἡ γὰρ ἐν Νικαίᾳ γεννηθέντα μονογενῆ Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, Θεὸν ἐκ Θεοῦ, Φῶς ἐκ Φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ ὡμολόγησε· πεπονθότα σαρκὶ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν κατελθόντα, καὶ σαρκωθέντα, καὶ ἐνανθρωπήσαντα· θανόντα καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ· ἀνελθόντα εἰς οὐρανὸν καὶ ἐρχόμενον κρῖναι ζώντας καὶ νεκρούς. Οἱ δὲ διαιροῦντες τὸν ἕνα Κύριον μετὰ τὴν ἄρρητον αὐτοῦ ἔνωσιν, οὐχὶ εἰς τὴν ἁγίαν καὶ ὁμοούσιον Τριάδα πιστεύουσιν,

ἀλλ' εἰς τετράδα· τουτέστιν εἰς Θεόν, καὶ Υἱὸν Θεοῦ, καὶ ἄνθρωπον, καὶ Πνεῦμα Ἅγιον. Οὐκέτι τοίνυν πείθονται τῇ ἐν Νικαία ἀγία Συνόδῳ. Ἐναγκαῖον οὖν ἡμᾶς ὁμολογεῖν τὴν ἀγίαν καὶ ἀειπάρθενον Μαρίαν Θεοτόκον εἶναι κατὰ ἀλήθειαν, ἵνα μὴ τῇ ἐκείνων δυσφημία περιπέσωμεν· οἱ γὰρ ἀρνούμενοι τὴν ἀγίαν Παρθένον Θεοτόκον κατὰ ἀλήθειαν μὴ εἶναι, οὐκέτι πιστοὶ τυγχάνουσιν, 177 ἀλλὰ μαθηταὶ εἰσι τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων, ὑπὸ τῆς ζύμης αὐτῶν τρεφόμενοι· τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας αὐτῶν πεπήρωνται, δυσφημοῦντες εἰς αὐτὸν καὶ λέγοντες· περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας· ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὦν ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν. Οἱ δὲ ὁμολογοῦντες τὴν ἀγίαν Παρθένον Θεοτόκον εἶναι, μὴ ἀρνήσθωσαν τὸν ὑπὲρ ἡμῶν σταυρωθέντα Θεόν· ὃν γὰρ ἡ ἀγία Παρθένος ἔτεκεν, ἔσταύρωσαν οἱ Ἰουδαῖοι. Εἰ δὲ ἄνθρωπον ὁμολογεῖς τὸν ὑπὲρ ἡμῶν σταυρωθέντα, οὐχὶ Θεὸν κατὰ ἀλήθειαν, οὐκέτι κατὰ σὲ ἡ Θεοτόκος Θεοτόκος ὑπάρχει, ἀλλὰ ἀνθρωποτόκος. Μὴ οὖν ἀθέτει τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ· ὃν γὰρ ἔτεκεν ἡ ἀγία Θεοτόκος, ἔσταύρωσαν οἱ Ἰουδαῖοι, ἡμεῖς δὲ ὁμολογοῦμεν ὅτι ὁ πρὸ αἰῶνων γεννηθεὶς ἀφράστως ἐκ τοῦ Πατρὸς, Θεὸς ἐκ Θεοῦ, ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων εὐδόκησε σαρκωθῆναι ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ ἐκ τῆς ἀγίας Παρθένου, σάρκα λαβὼν ἐξ αὐτῆς τὴν ἡμῖν ὁμοούσιον καὶ ὁμοιοπαθῆ, ἐψυχωμένην ψυχῇ λογικῇ καὶ νοερᾷ. Αὐτὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν σαρκί· διὸ προσπίπτοντες προσκυνοῦμεν τῷ τιμίῳ σταυρῷ, ὅτι Θεοῦ ἐστὶ καὶ 178 οὐκ ἀνθρώπου ψιλοῦ. Διδάσκει δὲ ἡμᾶς καὶ ὁ Ἀπόστολος λέγων· σοφίαν λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις, σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου, τῶν καταργουμένων· ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν Θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ Θεὸς εἰς δόξαν ἡμῶν πρὸ τῶν αἰῶνων· ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν· εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν Κύριον τῆς δόξης ἔσταύρωσαν· ἄνθρωπος δὲ ψιλὸς τῆς δόξης Κύριος οὐκ ἔστιν. Ἡμεῖς δὲ προσκυνοῦμεν τὸν ὑπὲρ ἡμῶν σταυρωθέντα Θεόν· γινώτε γάρ, φησὶν, ὅτι Κύριος αὐτὸς ἐστὶν ὁ Θεός. Αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς καὶ οὐχ ἡμεῖς· ἡμεῖς δὲ λαὸς αὐτοῦ καὶ πρόβατα νομῆς αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν ἐλπίζοντες τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν ἀπεκδεχόμεθα· αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν· ἐγὼ εἶμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται· καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμέ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Διὰ τοῦτο γὰρ μεταλαμβάνομεν τοῦ ἀγίου σώματος καὶ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν ἀπεκδεχόμενοι, καθὼς εἴρηκεν· ὅτι ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἶμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ 179 ἡμέρᾳ. Αὐτὸς γάρ ἐστὶν ἡ ἐλπίς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ τῶν ἐν θαλάσῃ μακρὰν· ἄνθρωπος δὲ ψιλὸς ἐλπίς κόσμου εἶναι οὐ δύναται· διότι γέγραπται· ἐπικατάρατος ἄνθρωπος, ὃς τὴν ἐλπίδα ἔχει ἐπ' ἄνθρωπον, καὶ στηρίζει σάρκα βραχίονος αὐτοῦ· καὶ ἀπὸ Κυρίου ἀποστῆ ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ἔσται ὡς ἡ ἀγριομυρική ἢ ἐν τῇ ἐρήμῳ· οὐκ ὄψεται, ὅταν ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ· καὶ κατασκηνώσει ἐν ἀλίμοις καὶ ἐν γῆ ἐρήμῳ· ἐν γῆ ἄλμυρᾷ, ἣτις οὐ κατοικεῖται. Καὶ εὐλογημένος ἄνθρωπος, ὃς ἐλπίζει ἐπὶ Κύριον, καὶ ἔσται Κύριος ἐλπίς αὐτοῦ· καὶ ἔσται ὡς ξύλον εὐθηνοῦν παρ' ὕδατα, καὶ ἐπὶ ἰκμάδα βαλεῖ ρίζας αὐτοῦ, καὶ οὐ φοβηθήσεται, ὅταν ἔλθῃ καῦμα, καὶ ἔσται ἐπ' αὐτῷ στελέχη ἀλσώδη, ἐν ἐνιαυτῷ ἀβροχίας οὐ φοβηθήσεται καὶ οὐ διαλείψει ποιοῦν καρπόν. Οἱ οὖν βουλόμενοι τῆς κατάρας ἐκφυγεῖν ἢ καὶ ἀξιωθῆναι τῆς εὐλογίας, μὴ ἀρνήσθωσαν τὸν ὑπὲρ ἡμῶν σταυρωθέντα Θεόν, ἵνα μὴ στερηθῶσι τῆς δόξης τῶν δικαίων, ὅταν ἔλθῃ αὐτὸς ὁ Κύριος ἀποδοῦναι τὰ ἀγαθὰ τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Αὐτὸς γὰρ εἶπε· πᾶς ὅστις ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Οὐ γὰρ 180 ἄνθρωπον ψιλὸν ἔτεκεν ἡ ἀγία Παρθένος, ἀλλὰ Θεὸν Λόγον σαρκωθέντα· βοᾷ γὰρ ὁ Εὐαγγελιστὴς λέγων· ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος. Οὗτος ἦν ἐν

ἀρχῆ ἡ πρὸς τὸν Θεόν. Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν, ὃ γέγονε. Καὶ πάλιν· καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν. Θεὸς γὰρ ὢν, ἄνθρωπος ἐγένετο δι' ἡμᾶς ἀτρέπτως καὶ ἀσυγχύτως, ὅπερ οὐκ ἦν, μείνας ὁ ἦν, ἀμεταβλήτου καὶ ἀναλλοιώτου μεινάσης αὐτοῦ τῆς φύσεως· καθότι πάντα δυνατὰ τῷ Θεῷ· ἀδύνατον δὲ αὐτῷ οὐδέν. Αὐτὸς τοιγαροῦν ὁ σαρκωθείς ἐκ Πνεύματος Ἁγίου, καὶ ἐκ τῆς ἀγίας Παρθένου τεχθεὶς ἐν Βηθλεὲμ καὶ σπαργανωθείς, καὶ ὑπὸ τῶν Μάγων προσκυνηθεὶς, καὶ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθεὶς, καὶ ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μαρτυρηθεὶς, οὗτός ἐστιν ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, τοῦτον οἱ παράνομοι Ἰουδαῖοι ἐσταύρωσαν. Καὶ πειθέτω σε ὁ Ἀπόστολος λέγων· τοῦτο φρονεῖσθω ἐν ὑμῖν, ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων, οὐχ ἄρπαγμόν ἠγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ, ἀλλ' ἐαυτὸν 181 ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβὼν, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος· καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος ἐταπείνωσεν ἐαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ. Περὶ αὐτοῦ οὖν τοῦ σταυρωθέντος, καὶ ὁ Πρόδρομος ἐκήρυξε λέγων· ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρὶ. Οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συναΐξει τὸν σίτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. Καὶ οἱ σταυρώσαντες δὲ τὸν σταυρωθέντα πρὸ τοῦ σταυρῶσαι ἠρώτων λέγοντες· εἰπέ ἡμῖν παρρησίᾳ, εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός. Ὁ δὲ σταυρωθεὶς τῆς δόξης Κύριος, ἀπεκρίνατο πρὸς αὐτούς· εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ οὐ πιστεύετε· τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρὸς μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ· ἀλλ' ὑμεῖς οὐ πιστεύετε, ὅτι οὐκ ἐστὲ ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν. Τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούουσι, καὶ γὰρ γινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολουθοῦσί μοι, καὶ γὰρ δίδωμι αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐ μὴ ἀρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρὸς μου. Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς δὲ πρὸς αὐτὸν ἔφη· ἔξορ 182 κίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζώντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Λέγει αὐτῷ ὁ Κύριος· σὺ εἶπας· ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. Ἦνίκα δὲ καὶ τῇ Σαμαρείτιδι διελέγετο ἐπὶ τοῦ φρέατος, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν· οἶδαμεν ὅτι Μεσσίας ἔρχεται ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα. Λέγει αὐτῇ ὁ Κύριος· ἐγὼ εἰμι ὁ λαλῶν σοι. Αὐτὸς πάλιν ὁ σταυρωθεὶς τὴν φράσιν τῶν ζιζανίων οὐκ ἀπέκρυψε τοὺς ἰδίους μαθητάς, εἰπὼν· ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα ἐστίν ὁ Υἱὸς ἀνθρώπου· ὁ δὲ ἀγρός ἐστίν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνια εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ Πονηροῦ· ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτὰ ἐστίν ὁ Διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια τοῦ αἰῶνός ἐστιν· οἱ δὲ θερισταὶ Ἄγγελοί εἰσιν. Ὡσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ κατακαίεται, οὕτως ἔσται καὶ ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος. Ἀποστελεῖ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς Ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα, καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, καὶ βαλοῦσιν αὐτούς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 183 Τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτῶν, ὡς ὁ ἥλιος. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. Αὐτὸς πάλιν ὁ σταυρωθεὶς ἐδίδαξεν εἰπὼν· ὅταν ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθήσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καὶ συναχθήσονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφορίσει αὐτούς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων· καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. Αὐτὸς ἐστίν ὁ Βασιλεὺς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος· εἰς ὃν ἐδυσφήμησε τὸ μισθὸν ἐκεῖνο στόμα. Ἀλλ' ὅμως οὗτοι πάντες ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς, διότι τὸν ἀρραγῆ θεμέλιον τῆς ἀληθείας ἀπώσαντο, τουτέστι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Πρὸς οὓς δικαίως λέξειεν ὁ προφήτης Ἡσαΐας, λέγων·

πεποίθασιν ἐπὶ ματαίοις καὶ λαλοῦσι κενά, ὅτι κύουσι πόνον καὶ τίκτουσιν ἀνομίαν. Ὡὰ ἀσπίδων ἔρρηξαν καὶ ἰστὸν ἀράχνης ὑφαίνουσι· καὶ ὁ μέλλων τῶν ὤων αὐτῶν φαγεῖν συντρίψας, οὖριον εὖρε, καὶ ἐν αὐτῷ βασιλίσκον. Ὁ ἰστὸς αὐτῶν οὐκ ἔσται εἰς ἱμάτιον, οὐδὲ μὴ περιβάλωνται ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν. Οὐκ ἐρυθριοῦσι γὰρ ἐνυβρίζοντες τὸ πάθος τοῦ σωτήρος 184 ἡμῶν Θεοῦ, δι' οὗ πᾶσα λογικὴ φύσις σέσωσται, ἀλλὰ κενοφωνοῦντες ἀνατρέπουσι τὴν τινῶν πίστιν, οὐκ ἀφορῶντες εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἀγανάκτησιν, σοφῶς τοῦτο παραδηλοῦντος διὰ παραβολῶν καὶ λέγοντος· οὐαὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς θέλοντας εἰσελθεῖν ἀφίετε εἰσελθεῖν. Ὁ μὲν οὖν Προφήτης εἶ καὶ μέγας ἐτύγχανεν, ἀλλ' ἄνθρωπος ἦν· διὸ καὶ ἔλεγε, πλὴν ὁ Θεὸς λυτρώσεται τὴν ψυχὴν μου ἐκ χειρὸς ἄδου, ὅταν λαμβάνη με. Ὁ δὲ μονογενὴς τοῦ Θεοῦ Υἱὸς τὴν αὐθεντίαν τῆς ἑαυτοῦ θεότητος ἐπιδεικνύμενος, ἔλεγε· διὰ τοῦτό με ὁ Πατὴρ ἀγαπᾷ· ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχὴν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. Οὐδεὶς αἶρει αὐτήν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτήν ἀπ' ἑμαυτοῦ. Ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν. Λαβὼν γὰρ τὸ ὁμοούσιον ἡμῖν σῶμα, τὸ νίκος δεδώρηται τοῖς ἀνθρώποις· οὐ γὰρ φαμέν ἐξ οὐρανοῦ καταβεβηκέναι τὴν σάρκα τοῦ Λόγου, οὐδὲ δοκῆσει καὶ φαντασίᾳ γεγονέναι τὴν σωτηρίαν ἡμῶν. Μὴ γένοιτο! Ἄλλ' ὄντως ἐν ἀληθείᾳ σεσαρκῶσθαι τὸν Λόγον ἐκ σπέρματος 185 Δαυῖδ, κατὰ τὰς Γραφάς. Καθὼς καὶ ὁ ἀρχάγγελος Γαβριὴλ εὐηγγελίσατο τῇ ἀγίᾳ Παρθένῳ καὶ Θεοτόκῳ Μαρίας εἰπὼν· χαῖρε, κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ. Ἡ δὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ διαταράχθη, καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἶη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. Καὶ εἶπεν ὁ Ἄγγελος αὐτῇ· μὴ φοβοῦ, Μαρία· εὖρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ. Καὶ ἰδού, συλλήψῃ ἐν γαστρὶ, καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. Οὗτος γὰρ ἔσται μέγας καὶ Υἱὸς Ὑψίστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαυῖδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος. Τοῦτο ἔλεγεν ὁ Ἀρχάγγελος σημαίνων ὅτι υἱὸς Δαυῖδ ἔμελλε γενέσθαι ὁ Κύριος ἡμῶν κατὰ σάρκα πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων· φησὶ γὰρ ἡ Γραφή· οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἔλθῃ ὃ ἀπόκειται· καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν. Ὁ δὲ προφήτης Ἡσαΐας· ἰδού ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει, καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσους τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ. Καὶ πάλιν· ὅτι παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν· οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη ἐπὶ τοῦ 186 ὤμου αὐτοῦ· καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεγάλης βουλῆς ἄγγελος· ἐγὼ γὰρ ἄξω εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, εἰρήνην καὶ ὑγίειαν αὐτῷ· μεγάλη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ὄριον· ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυῖδ καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ κατορθῶσαι αὐτήν, καὶ ἀντιλαβέσθαι αὐτῆς ἐν δικαιοσύνῃ καὶ κρίματι ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον. Ὁ ζῆλος Κυρίου σαβαὼθ ποιήσει ταῦτα. Περὶ δὲ τοῦ πάθους αὐτοῦ, πάλιν λέγει· αὐτὸς τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται, καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ καὶ ἐν πληγῇ <ὑπὸ Θεοῦ> καὶ ἐν κακώσει· αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν καὶ μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν· παιδεία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ' αὐτὸν ἔσται· τῷ μῶλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἰάθημεν. Πρὸς δὲ τοὺς ἀχαρίστους, καὶ ἀθετοῦντας τὰς εὐεργεσίας αὐτοῦ, λέγει διὰ τοῦ Προφήτου· καὶ ἔθεντο κατ' ἐμοῦ κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, καὶ μῖσος ἀντὶ τῆς ἀγαπήσεώς μου. Καὶ πεπλήρωται πάλιν ἐπ' αὐτὸν ἡ προφητεία ἡ λέγουσα· οὐαὶ, τέκνα ἀποστάται, τάδε λέγει Κύριος. Ἐποιήσατε βουλήν οὐ δι' ἐμοῦ καὶ συνθήκας οὐ διὰ τοῦ πνεύματός μου προσθεῖναι ἀμαρτίας ἐφ' ἀμαρτίας. 187 Ἡμεῖς δὲ ἀνυμνοῦμεν καὶ εὐχαριστοῦμεν καὶ προσκυνοῦμεν τὸν λυτρωσάμενον ἡμᾶς Θεόν, ὅτι εὐσπλαγχνίσθη τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων ὀλλυμένῳ ὑπὸ τοῦ Διαβόλου, καὶ οὐκ ἀφήκεν ἡμᾶς εἰς τέλος κατακυριευθῆναι ὑπὸ τοῦ Ἐχθροῦ, ἀλλ' ἐρρύσατο ἡμᾶς κατὰ

τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἐκ τῆς πλάνης τῶν εἰδώλων. Πρὶν γὰρ τῆς ἐπιδημίας αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς, ἐμεμελάνωτο πᾶσα ἡ γῆ τῇ εἰδωλομανίᾳ· ὡς δὲ ἠξίωσε τὴν ἡμετέραν φύσιν λαβεῖν, ἠσθένησε τὰ εἴδωλα, θεοσέβεια δὲ διέλαμψε. Ποῦ τοίνυν αἱ δι' αἱμάτων θυσίαι καὶ τὰ μαντεῖα; Ποῦ αἱ τῶν μάγων φαντασίαι καὶ τὰ λοιπὰ τῶν δαιμόνων ἐμπαίγματα; Πότε ταῦτα πέπαυται καὶ ἠσθένησεν, εἰ μὴ ὅτε ὁ σταυρὸς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν γέγονε; Πότε οὕτω θεογνωσία ἐξέλαμψεν, ἢ πότε οὕτως ὁ θάνατος κατεφρονήθη, εἰ μὴ ὅτε ἐξότου ὁ σταυρὸς γέγονε; Καὶ τοῦτο οὐδεὶς ἀμφιβάλλει βλέπων τοὺς ἀγίους Μάρτυρας διὰ τὸν Σωτῆρα ἡμῶν Χριστὸν καταφρονούντας τοῦ θανάτου· καθὼς γέγραπται· κατέπιεν ὁ θάνατος ἰσχύσας· καὶ πάλιν ἀφεῖλεν ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ παντὸς προσώπου· τῆς γὰρ ζωῆς ἐλθούσης, νενέκρωται ὁ θάνατος· αὐτὸς γὰρ εἶρηκεν· ἐγὼ ἦλθον, ἵνα ζωὴν ἔχωσι καὶ περισσὸν ἔχωσι· καὶ τοῦ φωτὸς λάμψαντος, τὸ σκότος ἠφανίσθη· αὐτὸς πάλιν εἶρηκεν· ἐγὼ 188 εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοί, οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. Διὸ καὶ ὁ Προφήτης παρακελεύεται ἡμῖν λέγων· ὑμνεῖτε τὸν Κύριον· βοᾶτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ· ἀναγγεῖλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι τὰ ἔνδοξα αὐτοῦ· μιμηθήσεσθε ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ὑμνήσατε τὸ ὄνομα Κυρίου, ὅτι ὑψηλὰ ἐποίησεν· ἀναγγεῖλατε ταῦτα ἐν πάσῃ τῇ γῆ. Ἀγαλλιᾶσθε καὶ εὐφραίνεσθε πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν Σιών, ὅτι ὑψώθη ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ ἐν μέσῳ αὐτῆς. Αὐτῷ τῷ ὑψωθέντι ἐπὶ τοῦ σταυροῦ προσῆλθον οἱ Ἀπόστολοι λέγοντες· τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος τούτου; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· βλέπετε μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες, ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ Χριστός, καὶ πολλοὺς πλανήσουσι. Καὶ μεθ' ἕτερα· ἐὰν εἴπωσιν, ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστὶ, μὴ ἐξέλθητε· ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεύσητε· ὡσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Θεὸς γὰρ ὢν ἀχώριστος, εὐδόκησε διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἀπαθῶς διὰ σαρκὸς συμπλακῆναι 189 τῷ θανάτῳ, ἵν' ἡμῖν τῷ ἰδίῳ πάθει τὴν ἀπάθειαν χαρίσῃται. Ἴνα δὲ μάθῃς ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ παθὼν ὡς ἄνθρωπος, Θεὸς ὢν προγνώστης, εἶπε πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ μαθητὰς κατ' ἰδίαν· ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι, καὶ κατακρινούσιν αὐτὸν θανάτῳ· καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. Καὶ ἵνα μὴ τις τῶν ἀπίστων πρόφασιν εὔρη, ὡς ἐτέρου τινὸς τοῦτο πάσχειν εἰπόντος τοῦ Κυρίου καὶ οὐχὶ περὶ ἑαυτοῦ, <ἠρώτα τοὺς> μαθητὰς αὐτοῦ λέγων· τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; Οἱ δὲ εἶπον· οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν, ἄλλοι δὲ Ἡλίαν, ἕτεροι δὲ Ἱερεμίαν ἢ ἕνα τῶν Προφητῶν. Λέγει αὐτοῖς· ὑμεῖς δέ, τίνα με λέγετε εἶναι; Μὴ εἶπεν αὐτοῖς, ὑμεῖς τίνα αὐτῶν λέγετε εἶναι; Ἄλλ' εἶρηκεν· ὑμεῖς δέ, τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθέντος δὲ Σίμωνος Πέτρου, σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· μακάριος εἶ, Σίμων Βᾶρ Ἰωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ' ὁ Πατὴρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Κἀγὼ δέ σοι λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ 190 ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ θεμελιώσω μου τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς· δώσω δέ σοι τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ταῦτα δὲ τὰ χαρίσματα, οὐκ ἀνθρώπου εἰσίν, ἀλλὰ Θεοῦ ζῶντος καὶ ἀληθινοῦ· μία γὰρ Θεότης ἐστὶ καὶ οὐσία ἐν τρισὶν ὑποστάσεσι δοξαζομένη. Διὸ καὶ ἡμεῖς πιστεύοντες, ὁμολογοῦντες βοῶμεν· εἷς Πατὴρ ἅγιος, εἷς Υἱὸς ἅγιος, ἐν Πνεῦμα ἅγιον. Ἀμήν. Περὶ δὲ τῶν συμβαινόντων θλίψεων τοῖς πιστοῖς, μὴ καταπλαγῶμεν· προείρηκε γὰρ ἐν Εὐαγγελίοις ὁ τῆς δόξης Κύριος· παραδώσουσιν ὑμᾶς, φησὶν, εἰς θλίψιν καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ

ὄνομά μου. Καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοί, καὶ ἀλλήλους παραδώσουσι, καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους. Καὶ πολλοὶ ψευδοπροφήται ἐγερθήσονται καὶ πολλοὺς πλανήσουσι, καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. Θαρραλεωτέρους δὲ ποιῶν τοὺς εἰς αὐτὸν πεποιθότας, εἶπε πάλιν· μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀπο 191 κτενόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι· φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ. Καὶ πάλιν ἔφη· ὑμεῖς θλίψιν ἔχετε ἐν τῷ κόσμῳ, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. Ἡ γυνή, ὅταν τίκτη, λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ὑμεῖς μὲν νῦν θλίψιν ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδιά. Καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀπ' ὑμῶν. Ὅθεν ὁ Ἀπόστολος λέγει· εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συζήσομεν· εἰ ἀρνησόμεθα, κάκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς· εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει· ἀρνήσασθαι γὰρ ἑαυτὸν οὐ δύναται. Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. Καὶ πάλιν· πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται· πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. Μὴ ἀπατῶ οὖν, ἄνθρωπε, ἀντιλέγων τῇ ἀληθείᾳ· φοβερὸν γὰρ τὸ ἐμπεσεῖν εἰς 192 χεῖρας Θεοῦ ζῶντος. Ἄκουε τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν λέγοντος· τί ὠφελήσεται ἄνθρωπος, ὅταν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; Ἡ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Μέλλει γὰρ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ πάντων τῶν Ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ τότε ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ τὴν πράξιν αὐτοῦ. Διὸ καὶ ὁ Ἀπόστολος λέγει· εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἐνὸς ἐκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους, ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ θλίψεσιν, αἷς ἀνέχεσθε, ἔνδειγμα τῆς δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε, εἶπερ δίκαιον παρὰ Θεῷ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλίψιν, καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ μετὰ Ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ ἐν πυρὶ φλογός, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι Θεὸν καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσι τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· οἵτινες δίκην τίσουσιν ὄλεθρον αἰώνιον ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξα 193 σθῆναι ἐν τοῖς Ἁγίοις αὐτοῦ, καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσι τοῖς πιστεύσασιν. Ὅρας ὅτι ὁ τὸν σταυρὸν ἐκουσίως ὑπομείνας, αὐτὸς ἐστὶν ὁ τῆς δόξης Κύριος καὶ τῶν ἀπάντων Δημιουργός; Ὅρας ὅτι ὁ τὸν σταυρὸν ὑπομείνας ἐκουσίως, αὐτὸς ἐστὶν ὁ μέλλων ἐξαποστεῖλαι τοὺς Ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος <φωνῆς> μεγάλης τοῦ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως τῶν ἄκρων αὐτῶν; Ὅρας ὅτι ὁ τὸν σταυρὸν ἐκουσίως ὑπομείνας, αὐτὸς ἐστὶν ὁ μέλλων ἐλθεῖν μετὰ δόξης πολλῆς καὶ δυνάμεως ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ κρῖναι τὴν σύμπασαν ἐν δικαιοσύνῃ; Μηδεὶς σε οὖν ἐξαπατάτω ἀποστῆναι ἐκ τῆς ὀρθῆς ὁμολογίας τῆς ἀγίας, ἀχράντου καὶ ὁμοουσίου Τριάδος, μηδὲ ἀνάσχου παραφθαρῆναί σου τὸν εὐσεβῆ λογισμὸν ὑπὸ ἀνθρώπων κατεφθαρμένων τὸν νοῦν, καὶ ἀδοκίμων περὶ τὴν πίστιν, καὶ τῇ προλήψει δεδουλωμένων, καὶ πρὸς δόξαν ἀνθρωπίνην ἐπτοημένων· πεπλήρωται γὰρ ἐπ' αὐτοὺς ἡ τοῦ Προφήτου φωνὴ ἢ λέγουσα· οὐκ ἔγνωσαν φρονῆσαι, ὅτι ἀπημαυρώθησαν τοῦ βλέπειν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν, καὶ τοῦ νοῆσαι τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. Καὶ οὐκ ἐλογίσαντο ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν τὸ 194 τοῦ Ἀποστόλου ῥητὸν τὸ λέγον· ἐπεφάνη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἢ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις, παιδεύουσα ἡμᾶς ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς

ἐπιθυμίας σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσῃται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας, καὶ καθάρῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων. Πρόσεχε οὖν σεαυτῷ, καὶ φύλαξον τὴν ψυχὴν σου σφόδρα, μήποτε γένηται ῥῆμα κρυπτόν ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἢ ἀνόμημα· ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνεργῆς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον καὶ διϊκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς καὶ πνεύματος, ἀρμῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας· καὶ οὐκ ἔστι κτίσις ἀφανῆς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γυμνά καὶ τετραηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ· πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος. Καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· γυμνὸς ὁ ἄδης ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστι περιβόλαιον τῇ ἀπωλείᾳ· δυνατὸς δὲ ἔστιν ὁ Θεός, ὃς οὐκ ἐάσεται τέλεον καταποθῆναι ὑπὸ τοῦ σάλου τῆς ἀπιστίας, ἀλλ' ἔφελ 195 κύσεταί σε πρὸς ἑαυτὸν, βεβαιῶν ἐν πίστει ἀληθείας, ὅπως ἐν παρρησίᾳ εἴπῃς ἀνεπαισχύντως ἅμα τῷ Ἀποστόλῳ· τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγωνίσαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι Κύριος ὁ δίκαιος κριτὴς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ. Αὐτὸς γὰρ εἶρηκε· μακάριός ἐστιν, ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. Ταῦτα δὲ ἔχετε παρ' ἐμοῦ ὡς ἐν τάξει παραινήσεως· εἰ γὰρ καὶ ἀμαρτωλὸς τυγχάνω, ἔλεει Θεοῦ οὐκ εἰς τοσαύτην ἤλασα μανίαν, ὥστε καὶ ἀκούσας δυσφημούμενον τὸν Κύριον τῆς δόξης, μὴ ἐπιδιαμαρτύρασθαι κατὰ δύναμιν.